

REDACTIA
Deak Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
1 an 20 cor.
6 luni 10 cor.
3 luni 5 cor.
1 luna 2 cor.
de Duminică pe an 4 cor.
România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deak Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un rând garsonat: prima dată 14
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicare.

Astfel abonamentele, cât și inserți-
unile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oră și comenzi

Scrisori nefracate nu se primesc

Să fim treji!

Prigonirea barbară pornită de guvern
potrivă școalelor din Năsăud, tot nu vrea
să înceteze. E uimitoare tenacitatea, cu care
Bethlen, fișpanul comitatului Bistriței-
Năsăud și ministrul de culte prigonesc a-
ce importante instituții culturale ale
naștrelor. Nu numai nedreptate strigătoare la
cer, dar volnicie brutală e ceea-ce se petrece
cu fondurile din Năsăud.

Încă în anul trecut, în numărul 194,
și 198 al „Tribunei Poporului” am
arat situația tristă în care tânjesc fondu-
rile Năsăudene și în care le-a mânat gu-
vernul. Am arătat că autoritățile politice
împiedică administrarea lor rațională, reduc
la minimum venitele averilor fondurilor, impe-
dind dezvoltarea lor liberă, pentru-că urmă-
rind scopuri politice își vindică în mod
greșit pe temeiul dreptului de supremă in-
tervenție drept de dispoziție și vreau să le
dăruie în incurcături financiare aceste fon-
duri ce dispun de colosale averi. S'a mai
arătat la aceasta și nefericirea, că ani de
zile au ajuns tot oameni slabi în fruntea
instituțiilor și așa guvernul în mare parte
nu putea realiza scopurile. Urmarea acestor
triste a fost că comitetul direcțional
al școalelor centrale ale ținutului Năsăudean
al fondurilor de stipendii, încă în 1903
într-un raport, cu privire la starea dezolată finan-
ciară a fondurilor, a cerut în fața comisiu-
nii constituită pe temeiul §. 5 art. de lege

XIX: 1890, ca din venitele pădurilor cu
administrare unificată a comunelor grănița-
rești din fostul ținut Năsăudean, să voteze
un ajutor de 400.000 cor. plătit în rate
egale în 10 ani de zile, pe seama fondului
școlar central.

Comisiunea aceasta, ca reprezentanță
legală a posesorilor fondurilor de sub admi-
nistrare unificată, a cedat rugărilor și pentru
asigurarea existenței gimnaziului din Năsăud,
dar mai ales pentru înființarea unui internat
pe lângă gimnaziu, a votat suma. Deciziu-
nea comisiunii de opt a fost aprobată și de
congregațiunea comitatului. Mai resta apro-
barea obișnuită a ministerului de agricultură.
Dar fișpanul a fost atât de viclean, că a pu-
tut îndupleca pe frații noștri din Năsăud, să
ceară și bunăvoința ministrului de culte, ca
să intervină în favorul lor la ministrul de
agricultură. În chipul acesta s'a amestecat
ministrul de culte în afacere (deși absolut
nu-l importă) și în urma *intrigelor verbale*
ale fișpanului, a desfășurat atâta bunăvoință,
încât și azi treaba e tot baltă.

Și azi afacerea odihnește în cartoanele
ministrului de culte, cu toate că direcțiunea
directional al fondurilor a însărcinat o comi-
siune cu redactarea și prezentarea cererii în
persoanele d-lor Gerasim *Domide*, Ciril *Deac*,
Dr. D. *Ciuta* și Ioan *Ciocan*, care încă în
luna Maiu s'a prezentat în deputațiune
la ministrul. Și, deși din nici un punct de
vedere legal, aprobarea ministerială nu se
poate refuza, *fișpanul totuși din punct de*
vedere politic vrea să exploateze prilejul.

Și aci apare turpitudinea, ce caracterizează
administrarea d-lui fișpan. Fișpanul le arată
mine bune Năsăudenilor, simulează bună-
voință. Nici în comisiunea de opt, nici în
congregație n'a pus bețe împotriva împlinirii
cererei. Și-a rezervat intrigele pentru centrul:
în ministerul de culte, pe cale privată își
espune dînsul vederile, păreri oficiale. Dar
tocmai pentru-că în ascuns își urmează
munca destructivă, în ochii Năsăudenilor
dînsul va juca rolul nevinovatului și la a-
parență totdeauna ministrul e satrapul, în
vreme ce ori-ce dispoziție a ministrului se
face la inițiativa fișpanului, pentru-că părere
oficială despre stările din Năsăud, fișpanul
este chemat să dea.

Că ministrul de doi ani de zile trăgă-
gănează rezolvirea afacerii (e vorba numai
de aprobarea unui concluz) faptul acesta își
are motivele sale politice. Fișpanul deja
face propunerii, că ministrul va aproba con-
cluzul, dacă pe lângă alte contravalori, Nă-
săudenii se vor învoi, ca școlile elementare
din Năsăud, Monor și Borgoprund să se
statifice cu totul. Să fie adecă într'un ți-
nut-curat-românesc școli elementare cu
limbă de propunere maghiară. Administrație
în Ungaria! Sistemul acesta de compromise
il practică deja de mult guvernul cu con-
ducătorii din Năsăud.

Bun și probat sistem, lui i-se poate
mulțumi că fondurile acestea în loc de-a
susține 11 școale, nu mai susțin de cât
cele trei de sus, și și de aceste vrea să le
despoaie guvernul. Tactica de regulă e asta:

NOTE DIN CALĂTORIE.

DE

NECULAI DUNĂREANU.

Suntem în dreptul Siciliei. Mare, cer și
mare. M'am saturat de atâta zburcuciu. Ni-
mi nu înveselește ochiul, nimic nu mângăie
inimul. Cât poți vedea cu ochii, totul e o în-
surare neagră-vînată de valuri cari se perd,
se răsfâng, se aruncă cu furie asupra vaporu-
rilor, apoi să-l înghită.

Aceleași și aceleași mișcări le fac în cușca
străină, unde par-că sunt un osîndit. —
La 12. La vremea aceasta marinarii ies din
cușca lor cu strachina subsuoară, cu lingu-
șile în mână, alergând la bucătărie să li-se îm-
bucă mîncarea. Parcă-s niște căișori dresați,
nu se mișcă, nu mănencă și nu dorm, de
ca sunetul clopoțelului și la comanda căpi-
tanului. Căpitanul! Pe cât respect și admirație,
atât și groază am căpătat de omul acesta
slăbănog, cu ochii întunecoși. El e suve-
lul nostru. O mișcare greșită, și gata! Atâr-
de dînsul ca frunzele de ramuri. Câte
când îl ved trecând pe punte, cu șapca
neagră pe cap, cu mâinile în buzunar, cu
pasul iute, simt un respect adînc, în cât par-
că vine să-i cad în genunchi și să-i zic:
„Dă-mi în grija ta, stăpâne!” Dar el trece
pe lângă și toți din cale i-se dau la o parte și
și descopăr capul, cu respect.

E înfricoșător să-l vezi noaptea sus, pe
când, cum privește nemișcat infinitul mării,

atent la ori-ce șgomot, la ori-ce lumină. Câtă
frământare în creierul lui!

Ziua, mai mult stau în cort. Ascult vîntul
cum suflă în pânzele albe și cum șuieră câte
odată așa de dulce, așa de plăcut, că te far-
mecă. Când și în cort mi-s'a urît, ies pe bord,
mă tolănesc pe scîndurile goale și cu ochii
deschiși, încep a visa la țara mea iubită „Dragă
Românie!” Și cuvintele acestea le repet de zeci
de ori, din sufletul meu, din inima mea, din
toată carnea mea, cu atâta dragoste, cum nu
mi-am închipuit-o niciodată! Numai cine a că-
lătorit zile întregi pe țărături străine, pe ape
adînci și negre, în mijlocul unor oameni cari
nu înțeleg nici boabă din frumosul tău graiu,
numai acela știe cât preț are moșia părintească.
Mă revăd copil nebun, visător, ars de dorința
de a călători, umblînd prin portul Galațiilor
umilit, rugător, întrebînd pe toți cum aș face
să călătoresc. Și acum, când sunt aici, în scoica
aceasta, lungit, privind cerul care e așa de de-
parte, ce dor nebun mă cuprinde, de țara mea,
de casa mea, de toți ai mei! Ce suflet sbuciu-
mat și ce dorinți nebune îmi ard sufletul! Cum
aș ști să-l prețuiesc, să-l îmbrățișez pe cel din
urmă venit, care m'ar întreba în limba mea
„Frate Neculai, ce faci?”. Marinarii toți sunt
Greci din Kefalonia; oameni pe cât de buni,
pe atât de răi. Crescuți pe ape, în mijlocul
furtunilor și a nesiguranței de ziua următoare;
oamenii aceștia, seara, când au isprăvit lucrul,
se strîng cu toții roată și încep să cânte sau
să povestească din scumpa lor patriidă, din țăr-
mii cu soare, portocale și lămâi. Mai toți sunt
tineri, înalți, viguroși și hotărîți. Și, când mă

gîndesc ce drame se petrec în sufletele lor,
îmi vine să-i sărut, să-i îmbrățișez ca pe niște
frați nenorociți, goniți dela sînul celor scumpi,
de pînea care se câștigă așa de greu în țara lor.
Mai toți au o mamă, o soră, o ibovnică, care
plînge și suspină de dorul lor, în ceasuri grele
din noapte, când cerul se îmbracă în nouri ne-
gri de plumb, când cad ploți reci și gem vîn-
turi infuriate.

Am aici pe punte un tovarăș de călătorie,
care e străin ca și mine. Dar ce deosebire între
noi amândoi! Pe când el călătorește de nevoie,
izgonit din țara lui, eu mă izgonesc singur.
Abia două săptămâni și am devenit ca frații.
E un tîner scund, cu ochii lucitori, cu nasul
coroiat, barba mare; are o vorbă așa de dulce,
că te farmecă. Il chiamă Romanoff și vine din
Rusia, unde a fost urmărit de credincioșii Ta-
rului.

Ce suflet chinuit e și Romanoff! Ne înțe-
legem în franceză. Vorbește stricat, dar las
că și eu nu-s mai prejos. Seara de obicei,
stăm alături și cântăm. El îmi cântă melodii
din stepele Rusiei, eu doine din munții noștri.

Intr-o zi i-am cântat: „Rătăcesc pe căi
străine”, și i-l'am explicat pe franceză. Cîntecul
acesta l'a atras așa de mult, că nu m'a
lăsat până nu l'am învățat melodia și versurile.

Adese-ori îmi spunea: „Cîntecul acesta
simbolizează durerea vieții mele”.

Câte odată, când liniștea nopții domnia
peste toate, când și marea, obosită de luptă și
frământare, adormia, auziam din prora vapo-
rului o melodie dulce care se pierdea așa de

se aduc fondurile în strimtoare financiară și atunci totul se motivează cu argumentul că «fondurile nu suportă sarcina». Conducătorii în absolut secret se pretează la compromisuri cu guvernul și în chipul acesta, deși buna credință nu le-o tragem la îndoială, reduc la margini tot mai restrinse cercul de competență al fondurilor. Asta însă nu dovedește altce-va de cât uimitoare naivitate din partea lor în afaceri administrative!

Ce stat de drept este acela, unde guvernul poate lega aprobarea unui concluz de astfel de condițiuni? Ori e legal și just concluzul ori nu. Dacă e just și legal, cum cutează fișpanul a veni cu condițiuni, prefinzând contravaloare? Ori bunăvoința guvernului trebuie tot așa plătită și azi ca și odinioară afabilitatea bașibuzucilor? In gradul suprem de umilitor e aceasta pentru noi și împotriva unei astfel de *manipulațiuni* protestăm!

Asta a fost dar intențiunea nobilă a fondatorilor? La aceasta stare au dus conducătorii fondurile? Eată rezultatele politice de struț, a miopiei politice. Sunt putrede stările acolo. Putrede conceptele morale. Dacă nu s'ar putea lega cu nimeni compromise și dacă Năsăudenii ar purta o luptă cinstită constituțională, guvernul n'ar cuteza a dicta astfel de condițiuni umilitoare. De publicitate este lipsă acolo, ca să vedem curat, pentru-că fondurile acelea nu sunt numai a Năsăudenilor, ci a întreg poporului român. Sunt răi acolo oamenii, pentru-că se perde în mâinile lor comoara națională.

Ar fi vremea, să se pună acolo cineva pe picior! Dacă asta va merge așa mai departe, azi-mâne elemente străine vor diriga averea noastră, pentru-că regulamentele organice sunt de așa, încât dacă partidul național român nu-și va desfăcea curând steagul și nu pornește lupta constituțională, pe lângă stupida politică de compromise, totul vom perde.

Comunele din ținutul Năsăudean au frumoasă avere. Populațiunea asemenea relativ e bine situată. Instituțiunile culturale excelente au. Și totuși nu pot produce rezultate. Ce

poate fi cauza? Indiferența ori profunda ignoranță? Noi numai la atâta rugăm pe Dumnezeu: să-l lumineze pe frații noștri de acolo, să-și recunoască greșelile și să grăbească a îndrepta — ce se mai poate îndrepta.

Din Dietă. Dezbaterea budgetului progresa acum cu pași repezi. Mâne se va termina probabil budgetul ministerului de finanțe și încă în ședința aceasta se va începe discuția asupra budgetului ministerului de agricultură.

SERBAREA LUI ȘTEFAN-CEL-MARE LA PUTNA.

DISCURSUL D-LUI DR. T. TARNAVSCHI,
PROFESOR LA FACULTATEA TEOLOGICĂ DIN
CERNĂUȚI.

Inalt Prea Sfințite stăpâne!

Ilustritatea Voastră, mult onorate domnule președinte al țării!

Dreptmăritorilor creștini!

Dacă caut în jurul meu și văd aici adunați miș și miș de frați din toate țările locuite de Români; apoi nu știu, pe cine să-l fericesc mai întâiu pe Ștefan Vodă cel Mare, că, chiar după 400 de ani după moarte are parte de amoare și venerare atât de mare, sau pe voi, fraților, că, deși a trecut un timp atât de îndelungat, arătați așa de multă amoare și venerare unui bărbat vrednic al neamului vostru? Căci Ștefan este ferice, că a putut lăsa nouă tuturor așa o dragoste și venerare către sine: dară și noi suntem fericiți, că am păstrat cu sfințenie această dragoste și venerare din neam în neam până în ziua de astăzi. 400 de ani trec astăzi, de când Ștefan-cel-Mare a părăsit viața aceasta pământească, și totuși ați venit la dinsul cu o amoare aprinsă, ca și când l'ați fi avut ieri sau alaltăieri în mijlocul vostru. Ferice de voi: că știți păstra amoare către bărbații voștri! Și mare, într'adevăr mare bărbat era Ștefan Vodă! El nu era numai un duce genial și viteaz, dar într'una și un ocăr-muitor înțelept și drept și vrednic și un creștin plin de credință și pietate.

Cine cunoaște istoria noastră română dela întemeierea Moldovei și a Munteniei ca state independente, până la unirea principatelor și suirea pe tron a înțeleptului și viteazului principe

Carol I, îmi va concede: că în tot răsăritul ceta, atât în Moldova cât și în Muntenia mai existat o epocă de domnie mai glorioasă, mai strălucită, de cât a lui Ștefan Vodă cel Mare, domnul Moldovei (1457—1504).

Pe vremea aceea țara Moldovei era năvălită din toate părțile de dușmani. Ștefan a se lupta nu numai cu popoare învecinate, dar și cu hordele tătare și mai ales cu dușmanii cel mai crânceni din timpul acelei epoci, amenințau cu năvala lor toată creștinătatea. În toate luptele aceste Ștefan a rămas biruitor. Așa de vil și scânteietoare erau privirile lui Ștefan, iute și năpraznic era atacul, așa de minunat geniu militar al lui Ștefan, căci nici un dușman nu-l putu rezista! Mai ales prin izbănzile sale asupra Turcilor Ștefan și-a câștigat meritele și onorurile nu numai pentru țara Moldovei, dar pentru toată Europa; căci cine știe până azi că în lupta cu armata lui Ștefan a fost înfrânt și împins în afara granițelor imperiului otoman, dacă Ștefan cu oastea sa vitează nu i-ar fi pus stavilă.

Toate acestea se pot spune astăzi la locul sfânt și totuși nu lui Ștefan ci mai ales lui Dumnezeu se cuvine laudă. „Dați mărire lui Dumnezeu nostru (v. Moisi 32, 8)“ este sf. scriptură. Deși Ștefan era un duce viteaz și cuminte, totuși era numai o umbră a mâinii Atotputernicului. Dacă posedă el o mare înțelepciune, ca nime altul, în cât se vede în Polonia Dlugos, s'a simțit îndemnat a zice: „Ștefan „i-se poate încredința domnia și încredința nirei lumii întregi“, atunci cui i-se cuvina mărire pentru aceasta, de nu dădătorului a toată gloria, de nu lui Dumnezeu, care „împărăsirea sa deosebi fie-căruia precum voiește (Cor. 12, 11)“.

Dacă îi era dat în viața lungă a Ștefan atâtea victorii glorioase, a birui pe atâtea dușmani, cum avea să mulțumească el și cu țeara și cu înțelepciunea aceasta de nu Atotputernicului, care totdeauna îi stătea în ajutor, il scoate nevătată din toate luptele, ca în bătrânețe adânci să moară în pace de o moarte blândă.

Cine poate să creadă, că o țară mică Moldova, cu o oaste mică la număr, ar birui atâtea împărății și atâtea armate de dușmani, dacă Dumnezeu n'ar fi învrednicit-o de o putere atât de puternică? Numai Domnul a putut să izbănzească atât de minunate, numai El a putut să înimă lui Ștefan o energie fără seamăn de a putut întări brațele lui cu o putere, căreia nu putea rezista nimeni. Privind la viața cea de lupte, de învingeri, de mărirea lui Ștefan trebuie cu mulțumită să mărturisim: „Mare Doamne și minunate sunt lucrurile tale și nevătate cuvânt nu este destul spre lauda minunilor tale. Tu prin Ștefan ai biruit pe dușmanii neamului nostru“.

trist, așa de fermecător, în cât fără voie rămâneam în loc ascultând.

Era bietul Romanoff, care-și cânta cântecul favorit.

Intr'o seară, pe când stam tăcuți privind nemărginirea de ape, mi-a povestit ceva din viața lui:

„Am văzut lumina soarelui“, începu Romanoff, „într'un sat din fundul Caucazului. Acolo mi-am trăit copilăria, în mijlocul naturii sălbatice și fermecătoare. Am învățat graiul strămoșesc și cântecul lui. M'am adăpat din viața senină; m'am învățat a iubi pe cei asupriți. În mijlocul Malo-Rușilor, oameni buni la suflet, am căpătat încrederea în mine, și curajul. Petreceam nopțile în mijlocul lor, lângă focul marilor, alături de turmele de boi, ascultând poveștile de viteji în lupte uriașe. Ce fericit eram! Unde m'am gândit vre-odată, că am să petrec vremuri pline de durere; că am să-mi părăsesc satul și am să pribegesc pe căi străine, înfricoșat de tot ce poartă sabie și vine în numele Țarului. Ah! scumpul meu, ce vremuri!“

Murise tata. Acum eram măișor. Mama, bătrânică mea mamă, toată încrederea și-o puse în mine. Câte odată, în amurgul serei, pe când cele din urmă raze apuneau pe fruntea caucazului străbun, stam în cerdacul casei și vorbeam de viitor. Mama îmi spunea: „Așa e scumpul meu Nușa, că ai să ascuți pe bătrâna Prascovia Alexandrovna? Nu știu de ce atunci simțeam sguduiri în suflet. Erau, se vede, presimțiri despre un viitor îndepărtat.“

Mai târziu, când m'am făcut mare, veniturile rele se abătură peste sufletul meu. Intr'o

zi i-am spus mamei că aș dori să învăț mai departe. Puțin după aceea, am lăsat-o cu lacrimile în ochi, singură, și eu am pornit la Moscva. Vara, când mă întorceam în satul meu, eram mai schimbat; și mama începuse a se îngriji. Eram veșnic preocupat, căci dorul de vremuri mai bune ardea în sufletul meu. Înțelegi tu, scumpul meu. Imbrățișasem ideile cele nouă.

Târziu, auzi biata mamă de cele ce se petrec la oraș și tare se mai îngrija. „Nușa scumpul meu“, îmi zicea dînsa. De ce nu rămâi în satul tău, lângă mormântul părinților, să trăim împreună viața liniștită. Avem casă, pământ, de toate; eu nu pot îngriji, sunt slabă“. Dar vorbele ei nici o impresie nu-mi făceau. Izgonit dela Moscva, am fugit la Petersburg, unde, sub un nume fals, m'am înscris la universitate.

Incepusem a cerceta tot mai des societățile studențești ale nihilistilor, și munciam din toate puterile pentru răspândirea ideilor noi. Străbăteam cărciumele, vorbeam poporului, deschis, cu fruntea sus. Ajunsesem să conduc un cerc; dar poliția mă bănuia.

Atunci am primit o scrisoare dela mama, care mă ruga, pentru cea din urmă oră, să viu s'o văd înaintea morții. Intre altele îmi spunea: „Dor mi-i, scumpul meu Nușa, să te văd, pân'ce nu voi închide ochii. Eu am auzit, poliția te urmărește; te va prinde și în ștreang vei muri; ear eu mă voi stinge de durere, fără să-ți sêrut frumoșii ochișori, înaintea ce Domnul mă va chema lângă preacredinciosul Vladimir, tatăl tău.“

Citind scrisoarea am plâns amar. Am zis: zi am plecat în Caucaz. Am găsit-o așa.

Era în spre toamnă, și toamnele sunt la noi. Noaptea une ori, pe când vântul mugiau în fundurile prăpăstioase ale Caucazului, glasuri par'că mă chemau, mânăndu-mă la datorie. Pe o noapte neagră, am părăsit durerea despărțirii am sărutat pragul casei mers cu teleaga până la stația cea mai apropiată. De acolo i-am scris o scrisoare în care o rugam să mă ierte de greșală. Multă vreme am plâns amar! Pe urmă, dacă am auzit din Petersburg am aflat vești rele. Poliția de societatea noastră și mă urmărea. M'am hotărât să fug, decât să-și riză el de mine. Noaptea uneori mă schimbam în vestimentație și cutreeram orașul, luându-mi cu mine tot ce aveam în buzunari.

Când totul fu pregătit, am pornit spre Franța, unde poți fi mai la adăpost.

Și, isprăvind povestea, Romanoff zise: „Și, cu glas stins, de te seca la început să cânte:“

„Rătăcesc pe căi străine“.

Iar când ajunse la strofa: „Am lăsat-o duiosă“, se întrerupse, și, plângând ca un copil, îmi zise: „Când s'o mai revăd și scriu din Franța? Va muri de durere? E foarte slabă și mult a ținut la mine!“

Căuta să-l mângăie, să-l încurajeze ochii mi-se umplură de lacrimi și părăsi întra în cort.

Faro di Mesina, Sicilia.

legii noastre, Tie deci se cuvine mărire înainte de toate.

Ștefan Vodă-cel-Mare s'a distins însă iubi-
tor, nu numai ca duce genial și viteaz, ci și ca
ocârmuitor înțelept și drept. El introduse în Mol-
dova mai bună rânduială și cărmuire înțeleaptă.
El deschise țării sale izvoare noi de bună stare
și arătuie, cultivând cu dragoste agricultura și pro-
mouvând comerțul și dând supușilor pildă bună,
cum el prin cruțare și simplitate, prin trezie și
simplățate, prin muncă și sirguintă au să chiver-
sisească cu talentul primit dela Domnul. Și ce e
ocârmuitor mai mare Ștefan era ocârmuitor drept. „In
măști ale lui“ cetim în panegiricul lui Ștefan-cel-
mare compus de archimandritul Bartolomei Mă-
dăreanu „strămbătatea era înădușită și legată;
dreptatea sărăcului cel bogat nu o putea îneca,
el puternic nu o putea călca. Departe dela el
era toată măgulirea; minciuni în curtea lui nu
se putea intra; nepăstuitoarele părți și clevetiri erau
razonabile... Dreptatea pe scaun împărăția, și nu e a
lui, ci el ei supus și slujitor era“.

Și dacă Ștefan în marginile cele înguste ale
unei țări mici și în timpuri de grea cumpănă prin
care trecea țara a putut să facă, ca în ea să dom-
nească bună rânduială, dreptatea și bună starea,
care cine nu cunoaște și aici ajutorul celui Prea
înalt? Domnul la condus și i-a arătat calea pe
care avea să meargă, ca să ferească supușii săi.
Domnului se cuvine așa dară laudă și lui trebuie
să-i mulțumim întâiu, dacă sub Ștefan-cel-Mare
în Moldova de pe atunci a domnit rânduiala și
buna cărmuire.

Dacă am vorbit până acuma despre vitejia,
înțelepciunea și dreptatea lui Ștefan, n'am numit
încă virtutea lui cea mai frumoasă și cea mai
nădădătoare, adică dragostea lui fierbinte către Dumne-
zeu și poruncile Dumnezești. Mai ales virtutea
aceasta l'a făcut pe Ștefan mare și cu deosebire
ea îi va păstra memoria în veci. Tronurile și na-
țiunile se stâng de pe fața pământului, dară fa-
ptele cele bune, cari le-am făcut spre mângăie-
rea și edificarea altora, acestea rămân în veci,
însoțesc dincolo de mormânt și numai ele vor-
tăresc pentru noi la Domnul.

Și multe fapte bune a mai plinit Ștefan-cel-
Mare, cât timp a trăit aici pe pământ. Pururea
era aminte de premărirea lui Dumnezeu și de
fericirea temporală a supușilor săi. Nu știu ori
de a împlinit altul cine-va dintre cei mari ai pă-
mântului datorințele sale de creștin așa, cum le-a
împlinit Ștefan. Împlinirea poruncilor dumnezești
și a celor bisericesti, era o cerință ardentă a su-
șetului său, îi era lucrul cel mai plăcut între
toate lucrurile. El pururea înălța rugi fierbinți
la Domnul, nu începea nici un lucru fără a im-
plora ajutorul cel de sus și nu sfârșia nici un
lucru fără de a da mulțumită Atotputernicului.
De câte ori repurta învingere asupra dușmanilor
săi, de atâtea ori drept mulțumită locașurii lui
Dumnezeu înălța. În acest chip a împodobit
Moldova cu 40 de biserici, înzestrându-le toate
în mod suficient cu moșii și cu odoare scumpe.
Înlăturarea bisericelor drept măritoare și apărarea le-
gii strămoșesti, de acestea îi era aminte totdea-
una, la acestea gândea, la acestea cugeta el zi
și noaptea. Și cu câtă dragoste nu purta el grija
de fericirea tuturor supușilor săi, mai ales însă
de celor săraci necăjiți? Pe câți nu i-a mângăiat,
pe câți nu i-a ajutat, pe câți nu i-a hrănit.
Din sinul lui, ca dintr'un izvor nesfârșit milele
curgând, pe cel-ce avea trebuință îi adăpa. (Pa-
negiricul lui Ștefan cel Mare, de arch. Varto-
meiu).“

Așa a fost Ștefan în toată viața lui: „Ma-
re“ și „Mare“ a rămas și la moarte, înaintea
căreia mulți alți din cei mari ai pământului, duc
frica ne mai pomenită. Ștefan și-a păstrat tăria
sufletului și energia spiritului și în ceasul morții,
simțământ soarelui, care e acelaș când apune
seara și când răsare dimineața; căci Ștefan era
creștin cu adevărat religios și pios.

Intristaților auzitori! În ceasul acesta când
ne aflăm lângă mormântul celui mai mare domn
al Moldovei, ca să serbăm cu deosebita solemnitate
aniversarea centenarului al 4-lea dela moartea
lui, e înainte de toate datorința noastră comună
a tuturor, a ne împreuna în o jertfă și rugăciune
și a implora dela Domnul repaus fericit pentru
sufletul servului său Ștefan Vodă. Căci care su-
șet e atât de curat înaintea Atotdreptului jude-
cător, ca să n'aibă lipsă de mijlocirea bisericeii.
Deie Domnul, ca rugăciunea noastră comună să
aducă sufletului marelui Vodă Ștefan pacea și fe-
ricirea eternă.

Da, Doamne, fă ca el să pauzeze la tine în
pace și fericire, iară pe noi cei ce ne aflăm încă
în această vale a plângerii, întărește-ne și aju-
tă-ne, ca să împlinim cursul vieții acesteia.

Binecuvintează, Stăpâne, pe tot poporul ro-
mân și îndeosebi pe aceia, cari din depărtare
mare au venit încoace spre a lua parte la ser-
barea de astăzi, arătând astfel, că sunt aprinși
de dragoste fierbinte către unul dintre cei mai
mari și vrednicii fii ai neamului lor.

Binecuvintează, Doamne, pe archiepiscopul
nostru Vlademir care a binevoit a veni însuși
încoace și a face în persoană rugăciunile pentru
odihna sufletului piosului și de Dumnezeu iubito-
rului Vodă Ștefan-cel-Mare, al fericitului ctitor al
mănăstirii Putna și al altor mănăstiri și biserici
din diecesa, pe cari toate le-a înzestrat cu veni-
turi și averi mari, din cari alt bărbat mare și
nobil, fericitul împărat al Austriei, Iosif II, im-
preunându-le cu averile dăruite bisericeii noastre de
alți ctitori fericiti a fondat fondul religios, ale
cărui binefaceri se revarsă asupra tuturor fiilor
bisericeii drept măritoare din Bucovina.

Binecuvintează, Stăpâne, și pe bunul, dreptul
și înțeleptul împărat, Francisc Iosif I., căruia bi-
serica drept măritoare și poporul românesc din
Bucovina are să mulțumească atâtea binefaceri și
care în bunătatea inimii sale în totdeauna se îngri-
jește cu atâtea dragoste pentru bunătatea noastră,
religioasă, culturală și economică. Susține-ni-l
Doamne, împreună cu prea înălțata casă împă-
rătească în pace, liniște, sănătate deplină și în
tru zile îndelungate spre fericirea noastră și a tu-
tutor popoarelor monarhiei. Amin.

După predică s'a oficiat parastasul pentru
odihna sufletului voevodului Ștefan-cel-Mare, cti-
torul mănăstirii Putna, și a întreg neamului său,
cum și a boerilor și oștenilor lui. Apoi a urmat
înconjurarea bisericeii cu procesiunea, la care au
luat parte toată asistența.

(„Deșteptarea“).

Din străinătate.

Macedonia. Românii din Macedonia
își afirmă din ce în ce mai mult individua-
litatea etnică și dreptul de a-și întrebuința
limba, mai ales în școală și în biserică.
Peste două zeci de comunități românești
s'au format în centrele principale Ku-
vvlache. Această mișcare neliniștește foarte
mult pe Greci, în vreme ce Bulgaria și
Sârbii, de asemenea doritori să nu fie în-
ghișiți de patriarhatul și sinodul din Constan-
tinopol, compus numai din elemente gre-
cești, păstrează, în acest conflict, față de
Români, o neutritate bine-voitoare.

Antagonismul dintre clerul grec și
populația românească s'a arătat cu violență
cu ocazia înmormântării unui notabil român
din Monastir. Metropolitul grec Ioachim a
vrut să officieze, fără să fi fost chemat de
familia defunctului, care voia să-l îngroape
în cimitirul românesc.

A intervenit populația ambelor părți,
producându-se o mare învâlmășeală, de
oare-ce Grecii voiau să transpoarte cu sila
mortul în cimitirul lor. A trebuit să se
ceară ordine la Constantinopol, în aștep-
tarea cărora mortul a fost îngropat într'un
pământ neutru lângă un port turcesc.

Atitudinea întransigentă luată de patri-
arhat și de Sinodul din Constantinopol
față de Românii din Macedonia, atitudine
ce nu se explică prin nici un pretext de
ordin religios, aduce un element nou de
turburare în Balcani.

Tratatul comercial germano-rus.
Știri sosite din Norderney, unde negociază
Witte cu Bülow, asigură că tratatul de
comerț între Rusia și Germania e pe punc-
tul ee-a fi iscălit. Dacă Rusia primește tac-
sele minimale pe cereale va trebui să le
primească și celelalte state. Dacă Rusiei

i-s'au făcut concesiile cu privire la vite, de
asemenea se vor folosi și alte țări de ace-
stea. E de știut însă ce taxe va fi pus Ru-
sia pe mărfurile industriale germane și deci
cât de mulțumită va putea fi de tractatul
cel nou.

În ori-ce caz criza vamală nu mai e
de temut pentru Europa. Vom avea fixate
pentru relațiile comerciale, dar dezvoltarea
acestora sub regimul cel nou, protecționist,
nu e de așteptat.

Se zice că ministrul de justiție, Schön-
stedt, se va retrage, de oare ce s'a dove-
dit că între Germania și Rusia nu e un
tratată de reciprocitate și nici în legile ru-
sești nu se constată asemenea măsură. Mai
mult: traducerea codului penal rusesc s'a
dovedit falsificată anume pentru trebuința
cauzei. Din această pricină procesul cel
mare contra unor Ruși și Germani, cari
tipăreau și trimiteau în Rusia scrieri revo-
luționare și care proces se judecă la Kö-
nigsberg nu va duce la nici un rezultat.

— **Mirza Chan.** Din Constantinopol
se telegrafează, că prințul *Mirza Riza*
Chan, ambasadorul Persiei la Constantino-
pole a plecat în concediu pe 4 luni la
Teheren. Prințul Mirza Riza este autorul
odei *L'ode à la Paix* (Oda păcii) ear
Academia franceză i-a premiat opul: *Se-
cretul vieții lungi*. Calătoriei prințului îi se
atribue importanță politică.

Răsboiul ruso-japonez.

Firul telegrafic aduce din Extremul-
Orient știrea serzațională, că la *Dasitsao*
Rușii au suferit o mare înfrângere. La
Dasitsao se află centrul armatei ruse co-
mandată de Kuropatkin, deci generalisimul
rus a fost pentru a doua-oră bătut. Atacul
în contra pozițiilor ruse dela Dasitsao a fost
comandat de către generalul *Oku*, care im-
preună cu Kuroki sunt cei mai norocoși și
mai geniali generali ai armatei japoneze.

Armata rusă bătută a evacuat Dasitsao,
retrăgându-se spre Haitşeng. Dacă acum la
Nord și generalul Kuroki va administra Ru-
șilor o sfântă bătaie, Kuropatkin va fi expus
cu siguranță pericolului de a fi încunjurat
de Japonezi. În modul acesta posibilitatea
unei capitulări desastroase nu se va putea
înlătura. Generalisimul rus comite tot posi-
bilul să scape de o atare catastrofă, care
va decide soarta răsboiului indefinitiv în fa-
vorul Japonezilor. Dar ori cât să se sforțeze,
ori cât să-și încordeze mintea sa de general
iscusit și probat, pare că înfrângerea Ru-
șilor este inevitabilă, considerând multele
neajunsuri, demoralizările și insuficiența nu-
merică — după spusele Rușilor — a tru-
pelor ruse.

Conflictul anglo-rus provocat de flota
volintară rusă s'a aplanat pe deplin. Gu-
vernul englez s'a declarat mulțumit cu
enunțaiunile guvernului imperial rus, și
astfel afacerea vaporului Malacca a trecut
dela ordinea zilei. Restează numai extra-
darea vasului confiscat, care de asemenea
se va întâmpla în curând. Interesantă este
declarațiunea ministrului president Balfour,
care recunoaște, că Rusia prin confiscarea
vasului Malacca n'a comis violare de drept
internațional. În chestia Dardanelor, a zis
Balfour, că deocomandă nu se poate de-
cide, de oare-ce sunt pendente încă unele
afaceri de ordin secundar, cari trebuiesc
resolvite.

— Spicuirii din țiare europene. —

— Pedestrimea rusească e mai greoaie în foc decât cea japoneză, care e foarte repede și face adevărate minuni prin marșurile sale. Pedestrimea rusească e foarte înverșunată la luptă și ține la tot felul de oboseli și lipse. Rușii țin la teoria veche a luptelor cu baioneta, teorie veche — ori învechită?! — Japonezii privesc pușca mai numai ca armă de foc. Zăsulici par că se miră și indignează că la Jalu Japonezii se fereau de a face atacuri cu baioneta. În adevăr, când Rușii se repezeau cu baionetele, Japonezii dădeau îndărăt ținându-l vecnic în ploaie de glonți.

Altă armă spiritul, e la Japonezi (mai ales la gradele cele mai de jos) foarte ager și neobosit, mult mai mult decât la Ruși, la care se vede o inerție, de și vitează, dar inerție.

— Grupa cea mai nordică a lui Kuroki nu e cea care a trecut prin trecătoarea Motien, ci mai e o coloană care a trecut prin Palilin (la 20 de km. mai la Nord). Aceasta a avut o luptă la 13 Iulie st. n. la Fantsiaputse, în care generalul rus Rennenkampf a fost rănit. Și mai la Nord înaintează un detașament japonez spre Bensiku, la râul Tatsiho. Amândouă se află la vre-o 60 de km. de Liaoiang, deci la aceeași depărtare la care se află și Kuropatkin de acest oraș, la Haiceng.

„N. Fr. Pr.“ dela 18 Iulie scrie: De Sâmbăta până azi nu s'a schimbat mult starea ostilor la sud și răsărit de Liaoiang. Neînaintarea Japonezilor nu se poate explica prin împotrivirea ce ar fi întâlnind-o, ci mai curând prin greutatea transportului pe liniile lor până la Takușan și Yalu. Drumurile de fier japoneze, pe cari circulă vagoane cu cai sau cu motor, nu pot urca în partea muntoasă. Înainte de luptele hotărâte însă, oștile trebuie să aibă la îndemână hrană și muniție pe mai multe zile, căci soldatul poate să se bazeze numai pe hrana ce o are asupra sa sau pe ceea ce e în carăle ce-l urmează de aproape. De rechiziție nu poate fi vorba pe unde au trecut Rușii. Nici prin Inkou nu s'au putut încă organiza aprovizionările și nici nu e sigur măcar că l'au ocupat.

— Kuropatkin, se spune din Tokio lui „Times“, voia să reziste la Kaiciu, dar văzând grămădirea armatei lui Nodzu la Tanși, în coasta lui despre răsărit, a trebuit să se retragă. Nu se știe nici dacă se concentrează în Kaiping și Daciciao sau se retrage spre Liaoiang. La 18 Iulie st. n. Inkou nu era încă ocupat de Japonezi.

— Oyama va comanda armata care asediază Port-Arthurul și care e de 80.000. În peninsula Liaotung au Japonezii patru corpuri de armată și sunt superiori numeric Rușilor.

— Germania și Anglia protestează cu energie contra Rusiei, care scoate prin Dardanele vase sub steag comercial și apoi le preface în vase de război și începe a opri și perchiționarea vase engleze și germane. Dacă Turcii, călcând dreptul internațional, le-au lăsat să treacă, nu urmează de aci că li-se va îngădui și alte călcări. „Daily Telegraph“ declară că situația cea mai gravă dela războiul civil din Statele-Unite încoace. „Standard“ zice că Japonezii se întreabă, după ce steag de război, va crede Franța cu puțință a le lăsa să se aprovizioneze cu cărbuni în porturile franceze Japonezii fac apel la Anglia, pe care o clauză din tratatul de alianță o obligă a nu îngădui ca alte state să de-a vre-un ajutor Rusiei.

— Oficios se desminte cele spuse în privința certei între Kuropatkin și marele prinț Boris.

— Linia de impresurare a Port-Arthurului pare a fi la 12 km. în jurul cetății, dela coasta Nordică la cea Sudică, pe culmi de dealuri, deci trece pe la trecătoarea Siaontse. Luptele ce se petrec între linia de impresurare (Cernirungs linia) și linia forturilor, dovedesc că linia de impresurare e întărită după toate regulile artei. Luptele dela începutul lunii, la Lunuan, dovedesc că Japonezii caută să apuce puncte potrivite pentru a-și așeza bateriile de asediu. Lupta de artilerie, contra forturilor n'a început și forturile, de cari se spuneau că le-au cucerit și apoi pierdut Japonezii trebuie să fie șanțuri și alte întărituri dincolo de linia forturilor. După ce va începe lupta de artilerie va trebui să așteptăm până ce un fort va fi așa de ruinat, încât să poată fi asaltat. Pe urmă ar veni învingerea fortului de pe muntele dregonului. Vestea debarcării a 30.000 de Japonezi în baia Porumbeilor, ar fi grav lucru pentru Ruși, dacă s'ar adevăra.

— „Kölnische Zeitung“ află că Chinezii spun că Japonezii ar fi ducând aiurea tunurile de asediu ce aduseseră la Port-Arthur și că ar fi fost demoralizați de atacurile cu baioneta executate de Ruși. Ar fi căzut 22.000

— O depeșă din Petersburg asigură că Samsonof a respins pe Japonezii cari căutau să ocupe Inkon. Mișnenko ar fi aflat dela dezertori că în armata lui Nodzu bătute holera și foamea și că înainte de lupte soldații japonezi își fac mult alcool.

Raportul lui Kuropatkin.

(Oficial). Generalul Kuropatkin a adresat Împăratului, cu data de 21 Iulie, următorul raport telegrafic.

În ziua de 19 Iulie vânătorii nostri goniră o companie japoneză din satul situat la sud de Kontaitza.

În zilele de 19 și 20 Iulie nu s'a constatat nici o înaintare a inamicului pe frontul dela ost.

În noaptea spre 17 Iulie, în timpul înaintărei noastre de front, detașamentul colonelului Tsibulski a fost însărcinat de a ocupa defileul Sibeilin situat la 4 km. spre nord de defileul Siaokaolin.

La orele 4 dimineața, acest detașament a ocupat micul defileu Sibeilin și a început atacul contra marelui defileu de același nume, ocupat de un lung lanț de trupe japoneze, cari deschiseră o vie împușcătură și luară la rândul lor ofensiva.

Colonel Tsibulski cu toată superioritatea inamicului, execută un contra-atac contra năvălitorilor.

Japonezii nu putură rezista contra atacului rus și dederă îndărăt spre defileul principal.

La orele 7 dimineața Japonezii atacară flancul stâng al detașamentului colonelului Tsibulski, dar au fost respinși cu mari pierderi.

Un al doilea atac al Japonezilor contra frontului detașamentului a fost de asemenea respins și ei se retraseră din nou spre defileul principal.

Trupele noastre își menținură pozițiunea și numai executând ordinul de retragere general al tuturor trupelor, colonelul Tsibulski își retrase detașamentul său înapoi.

Acest detașament a avut 47 uciși, printre cari un oficer, și 185 răniți printre cari 3 oficeri.

Avantgarda japoneză, compusă din 2 batalioane cu tunuri revolver, a atacat în ziua de 19 Iulie, pe drumul spre Mukden un detașament al nostru îndreptând atacul său din spre defileul Sigulin.

Cazacii noștri ținură în loc cu energie pe inimiză executând totuși mișcarea de retragere spre Siaosyr.

În această încăierare am avut un cazac ucis și 13 răniți. Tirul soldaților noștri a pricinuit inamicului pierderi considerabile.

Escursiunea la Sofia.

Comitetul congresului corpului didactic din București a fost primit de dl Șişmanoff, ministrul instrucțiunii, care a ținut o cuvântare exprimându-și admirația pentru instituțiile culturale ale României.

Escursioniștii au vizitat școala militară, liceul de băieți și imprimeria, condusă de inspectorul Dospevski precum și de numeroși institutori și institute bulgari. Pretutinderi congresiștii au găsit o călduroasă primire.

După amiază s'a organizat o excursie la Cneajevo și Pavlovo, unde se va da un dineu colegial și o serbare în onoarea congresiștilor.

Șişmanoff a plecat la Beyruth în Bavaria, fiind chemat telegrafic de prințul domnitor al Bulgariei.

Escursioniștii au vizitat muzeul istoric, Universitatea, palatul poștelor și Banca agricolă. La orele 11 s'a dat în grădina publică un concert în onoarea congresiștilor. Muzica a intonat la sosirea membrilor corpului didactic din România, imnul român. Intreaga asistență l'a ascultat în picioare, descoperită.

După amiază s'a continuat cu vizitarea diferitelor instituții din oraș.

După amiază, escursioniștii au vizitat dîna zoologică și școala română.

Astă-seară a avut loc un banchet de de tacâmuri în grădina hotelului „Regal“. În prezență: primarul orașului, Nicoloff, inspectorul-șef al învățământului bulgar, Tabacoff, inspectorul Dospevski și numeroși institute bulgari.

Au ridicat toasturi, d-nii: Nicoloff, prințul Regele Carol al României, Nestorescu, prințul Principele Ferdinand al Bulgariei, Dospevski pentru dl S. Haret, Ionescu, pentru ministrul Șişmanoff, Ciocârda, pentru institutele Bulgariei și d-na Smara, pentru mamele bulgare române.

În tot timpul banchetului a cântat muzica și corul român, diferite imnuri. Animat mare.

ANUNȚ ȘCOLAR.

Internatul „Paveleari“ de băieți din Beiuș—Beleni.

Condițiunile primirii sunt următoarele:

1. Pentru un elev vor fi de a se plăti câte 20 cor. pe lună, și așa pe un an 300 cor. Din suma aceasta se vine 240 cor. pentru întreținere și 60 cor. pentru uniformă. Plățile să se facă cu toată punctualitatea în rate anticipate, ceea-ce părinților li-se aminte cu toată serioșitatea, căci almintre rectoratul în decursul anului va fi silit a mite pe elevii, al căror părinti nu au solvit tele la timpul său.

2. Pentru remunerarea corepetitorilor de a solvi 10 cor. la an.

3. Fiește-care ținăr la începutul anului să aducă cu sine:

a) 6 sau cel puțin 4 părechi de schimb sau albituri.

b) 6 batiste și 2 cravate,

c) 2 părechi de călțuni și 4 părechi ciorapi sau obiele.

4. Vestminte de pat:

a) 1 saltea (sac de paie) b) 4 ciorapi (lințoluri, lepedee) c) 2 perini și 4 fețe de rinii și un țol sau plapomă, d) 2 fețe de perit patul, e) 4 ștergere și 4 servete.

5) Are să se provadă fiește-care elev departe cu 2 septenii, 3 perii pentru călțuni și 1 pentru vestminte.

Toate schimburile și vestmintele să însemnate cu grije de acasă cu numele elevului respectiv, fiind numele cusut ori scris cerneală ce nu se șterge prin spălare, almintrelea superioritatea institutului nu poa lua nici o răspundere la cas, când s'ar petru.

Părinții sau tutorii, sunt rugați, ca în cursul anului să nu trimită tinerilor bani, articoli de mâncare, cari adese-ori sunt ș dauna educațiunii și progresului în ș și pot duce la excese și transgresiuni. Mă rile, ce părinții cu toate aceste le-ar tr fiilor lor, să vor împărți între toți conș respectivilor elevi.

Elevilor în internat li-se va da următo proviziune:

1. a) Locuință comodă și sănătoasă vîzută cu toate cele de lipsă; b) încălzit și luminat în timpul recerut; c) vipt întreg, gulat, și în special: de dejun lapte, de 3 specii, Dumineca și în sîrbători 4 și de 2 specii,

2. Medic și medicină pentru morbo scaldă de 2 ori la lună.

Ce privește uniforma pentru taxa de coroane amintită mai sus, fiește-care elev căpăta: 2 rînduri de vestminte de postav de iarnă altul de vară și un palton (cikoff) pe doi ani.

Părinții sunt avisați că pentru stric făcute de fii lor în mobile ori alte obiecte ale institutului date lor spre folosire sunt zătorii și vor avea să le rebonifice.

Elevii se vor prezenta în 2, ori 3 st. n. înainte superiorității institutului de părinții sau îngrijitorii lor, unde aceș plăți taxele de lipsă, fără de a căror elevii nu-și vor putea ocupa locul în internat, să-și trimită petițiunile la adresă torului până la 15 August.

Rectoratul
Internatului „Paveleari“
băieți gr. cat.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 27 Iulie 1904.

— **Principesa Maria în primejdie moarte.** Principesa Maria a României, după cum se comunică din București, în ultimele trecute a fost într-o primejdie de moarte. Moștenitoarea de tron în 17 l. crt. a căzut prin muntii Sinaei, când deodată a izbucnit un vifor. Calul i-s'a speriat de zăpăzitele trăznete și a luat-o la fugă neînfrântă. Insoțitorii au alergat după dânsa, dar nu au putut nimic ajuta și o credeau acum pierdută pe moștenitoare, care însă nu și-a pierdut prezența și în ultimul moment a scăpat din șeaua calului speriat. În minutul următor calul s'a prăbușit în adâncime. Principesa însăși, n'a suferit decât ușoare contuziuni.

— **Intâlnirea monarhilor la Marienbad.** După cum este informat „Zeit“ din Viena, și împăratul Wilhelm va lua parte la manevrele din Bohemia. Împăratul va trece prin Eger la Marienbad. Dacă împăratul va merge și la Marienbad, unde atunci va fi sosit de mult regele Angliei Edvard, nu se știe. Nu este esențial ca trei monarhi, al Austriei, Angliei și Germaniei să se întâlnească la Marienbad.

— **Intâlnirea monarhului nostru cu regele saxon.** Din Viena se raportează, că monarhul nostru totuși va avea o întâlnire cu regele saxon George, care va pleca din Gastein la 6 August. Majestatea Sa va aștepta pe regele saxon la stațiunea Lend și apoi îl va însoți până la Salzburg, de unde va merge la Ischl.

— **Concerte simfonice la Sinaia.** Primul concert simfonic sub direcțiunea d-lui Dimitrie Dinicu a reușit de minune. Orchestra, compusă din 35 persoane, excelente elemente, printre care profesori ai Conservatorului, au executat sub direcțiunea distinsului violoncelist simfonia în „Do major“ de Beethoven, Uvertura din „Don Juan“ de Mozart, Preludiu din „Diluviul“ care d. Malcher a executat solo de violină Rapsodia Ungară Nr. 2 de Liszt.

Ziua în parc, aceeași orchestră, sub direcțiunea d-lui Gheorghe Dinicu, execută un repertoriu foarte bine ales.

— **Legea despre paspoarte.** Foia oficială publicată săptămâna trecută o ordonanță a guvernului în înțelesul căreia cu 1 August n. c. începe în vigoare legea despre paspoarte, votată în anul 1903. În sensul legii acesteia paspoartele vor fi date în viitoriu de către vice-comitele comitatului respectiv, iar în orașe cu jurisdicțiune municipală de către șeful de poliție.

— **Vapor austriac pe marea galbenă.** O interesantă aventură i-s'a întâmplat vaporului comercial austriac „Silezia“ pe marea galbenă. Vaporul acum a ajuns în Fiume, unde căpitanul a povestit în modul următor întâmplarea:

Am plecat de pe insula Borneo de unde am adus multe fiare sălbatice pe seama menajeriei din Schönbrunn. Când am ajuns pe apele galbene, am zărit în direcție ostică un puternic val de război, tăind valurile. Imediat am dat viteză, încunjurând vasul să ne urmăm drumul cu viteză mai repede. Uriașul vas, ne urmându-ne însă cu insistență și peste câte-va ore am văzut curat distinge, că e un cuirasat japonez. Vaporului flutura trufaș flamura de război. Câteva minute în urmă comandantul cuirasatului, în ambele codului internațional a strigat:

— Sta! Cine ești?!
— Vapor comercial austriac. Marfă de comandă de război n-am. Sunt grăbit.
— Trebuie s'oprești.
— Nu se poate.
— Dacă în cinci minute nu oprești, bombardez.

La răspunsul acesta hotărât mi-am oprit vaporul, cuirasatul japonez a mănat alături de noi și mi-a dat următoarele de știre:

— În numele amiralului Togo. Nu vi-se permite să vă întempla nimic dar trebuie să ne urmați,

până ce veți ieși din raionul operațiilor războiului, altfel vre-un torpilor de al nostru vă aruncă în aer.

Cu astea cuirasatul a plecat înainte, noi l-am urmat, fiind strict calea lui. Când am ajuns la capătul apelor galbene, vaporul japonez s'a dat în lături. Acum puteți merge! Cale bună! Am vroit să-i prezint personal mulțumitele mele comandantului pentru delicata atențiune, dar cuirasatul japonez, după salutul oficial s'a întors și cu plină viteză și-a urmat calea înapoi. Numai atunci m'am gândit la marea nefericire, ce s'ar fi putut întâmpla când m'eam gonindu-ne unul pe altul.

— **Alegerea de deputat în Paris.** În cercul 14 Lunii socialistul radical Stely a fost ales deputat.

— **Un elev român patriot!** Citim în Ecoul Macedoniei:

Un incident foarte curios s'a petrecut în Turcia cu ocazia examenelor.

În timpul când se examina clasa a patra primară, în fața unei asistente foarte numeroase, un grecoman notabil, voind să facă un spirit, și-a bătut joc de un elev care recita o poezie de Grandea: „Păstorule de voești spune-mi mie cine ești“. Elevul, în vîrstă de 12 ani, la izbit cu călimara așa de rău în cât grecomanul e în pericol de a-și pierde ochiul.

— **Lipsa de apă în Paris.** Din Paris se scrie, că în urm. căldu ilor și a secetei permanente Sena mereu s'ade și astfel este temere, să se simtească în scurt timp lipsa de apă, dacă timpul tropical va continua și pe mai departe a fi tot așa de insuportabil. Consiliul orașenesc a provocat în diferite rânduri populațiunea prin placate și afișe să cruce apa. Apeductul se închide la 10 ore seara până dimineața la 5. În urma acestei stări misere mai ales străzile nu pot fi udare.

— **Știri mărunte.** Regele Greciei Georgios, cum se anunță din Athena, s'a imbarcat Lunii pe yachtul regal pentru Genova, de unde va merge la Aix-les-Bains.

— **Baronul Burian,** ministrul finanțelor comune Lunii seara a mers din Viena la Franzensbad. — **Majestatea Sa** a conferit președintelui forului suprem de judecatorie regnicolar din Innsbruck Call, titlul de consilier intim.

Din secretele curții engleze. Numai foarte puțin știu și în Anglia, că regina Victoria a avut să mulțumească morții ducesei Șarolta, înveninată de chiar mama ei, regina Carolina, tronul. Această crimă s'a întâmplat încă înainte de a se naște Victoria. Ducesa Șarolta a fost unica fiică a ducelui regent George IV, care mai târziu, sub numele George IV a jucat rol mai important în istoria Angliei. Un istoriograf englez cu numele Henley I. Arden este de părerea care și-o expune în revistă „Gentlemen's Magazine“, că înveninarea ducesei s'a făcut al mamei sale. După acest istoric la 1817 când ducesa în etate de 24 ani a murit, s'a dus vestea, că n'a murit de moarte naturală. Henley se provoacă la mărturia unei femei cu numele Griffith, care a murit în spitalul din Cheltenham și care pe patul morții a mărturisit, fără se voiască că ea a pregătit veninul și l-a întins la porunca reginei tinerei ducese. Această femeie era angajată ca îngrijitoare a ducesei pe timpul cât a zăcut. Pe patul morții în delir într'una vorbira cu lorzii Liverpool și Castlereagh repetind de mai multe ori:

— *Eu am mestecat veninul în mâncarea ducesei, din ordinul reginei.*

Ultimele ei cuvinte au fost:
La ordinul reginei s'a făcut! Sub durata morbului, ducesa a fost tratată din partea unui medic de curte cu numele Croft, care încă a spus surorilor sale, că ducesa Șarolta a murit de înveninare. Surorile sale mai târziu s'au stabilit în Cheltenham, cărora cineva le-a spus fără pomenirea numelui, cazul femeii Griffith. *Cele două dame imediat au știut, despre cine este vorba.*

— Numai Griffith a putut fi, îngrijitoarea ducesei Șarolta. După moartea ducesei și ea a dispărut dela curte, și cu toată investigația, n'a putut fi descoperită unde se află. Mulți c. rioși ar

fi jertfit bucuros sume enorme, ca să aște amănunte din această întâmplare misterioasă.

Acest cas a ajuns și la urechile lordului Gray, care încă a confirmat spusele femeii Griffith. A mărturisit și dânsul, că acest cas îl este foarte bine cunoscut, dar n'a îndrăznit să vorbească despre el, deoarece n'a crezut, că afară de el mai este încă în Anglia, care are cunoștință despre această întâmplare.

— **Bătăie cu moarte în Viena.** În un restaurant de pe Favoritengasse a fost Lunii seara o bătăie sângeroasă, cărei au căzut doi oameni jertfă. Doi birjari cu numele Anton Wrabetz și Jozeff Othman s'au luat la joc d'a cuțitele și ambii așa de birze au nimerit, încât morții au fost transportați la spital.

— **Inteligența română din Veneț și jur.** Vă invită cu toată onoarea la petrecerea de vară, ce o va aranja în Veneț, sub patronatul d-nei Felicia Dr. Rozvany Duminecă 31 Iulie st. n. a. c. Comitetul arangiator. Prețul de intrare: de persoană 1 cor. 60 fil; de familie 4 cor. Venitul curat e destinat pentru un scop filantropic. Petrecerea se va ținea în liber; la cas de timp nefavorabil în edificiul școlii comunale. Ofertele marinimoase se primesc cu mulțumită și se vor cuita publice De ale mâncării și beuturii se va îngriji un otelier; de garderobă, comitetul arangiator. Inceputul la orele 6 seara.

— **Greva dela Boryslav.** Sâmbătă noaptea greviștii au ținut sub cerul liber o adunare, la care a luat parte și deputatul social-democrat Singer. Greviștii veniți în număr colosal au defilat în toată ordinea hotărând, că continuă greva. Deputatul Singer a asigurat mulțimea muncitorilor că vor primi subvențiune. Autoritățile cred, că în curând vor fi conflicte între muncitori și poliție, fiind că expiră termenul dat muncitorilor pentru reînceperea lucrului.

— **Greva monstră în America.** Din Chicago se telegrafează, că lucrătorii dela abatorii și al altor branșe de felul acesta, în număr de 131.000 s'au pus în grevă.

— **O achitare.** Din Florența se vestește, că fostul deputat al Palermului, Palizzolo și soții săi acuzați de uciderea directorului băncii din Sicilia Notarbartolo au fost după o petrecere de trei zile achitați. Când președintele a enunțat sentința, care a avut mare efect asupra auditoriului, Palizzolo a leșinat. Prin această sentință s'a terminat un proces, ce ținea permanent deja de cinci ani în agitațiune opiniunea publică a Italiei. Antecedentele sunt următoarele: În 1 Februarie 1898 într'un cupeu pe linia dintre Trabia și Palermo a fost ucis directorul de bancă și fostul primar al orașului Palermo, Notarbartolo. Primele sforțări de a eruă pe ucigaș au rămas zadarnice. În cursul unei noue investigațiuni au fost deținuți doi conductorii de tren ear în luna Noemvrie 1899 s'a început petrecerea procesului în naintea tribunalului din Milano. Cu această ocaziune au fost ascultați 140 martori. Fiul ucigașului atunci a bănuț pe deputatul camerei din cercul II. Palermo, că acesta ar fi autorul intelectual al acestui omor. Motiv la bănuțala asta a dat împrejurarea, că Notarbartolo a desvălit malversatiunile lui Palizzolo comise la banca siciliană, unde era membru în direcțiune, deci a presupus că prin fapta asta Notarbartolo și-a atras asupra sa mânia lui Palizzolo. În urma acestor descoperiri și deputatul socialist De Felice a atacat pe Palizzolo și întreaga mafia scoțând la lumină o grămadă de mișelii, de cari a avut parte și Palizzolo. În urma cercărilor tribunalului, parlamentul l-a extradat, ear procuratura l-a infundat numai decât în temniță. La 1901 s'a început la Bologna a treia petrecere, la care prim-acușatul au fost Palizzolo Fortana, Garisi, șăgărtul Vitali, și un adict al lui Palizzolo, cu numele Trapani. Procesul s'a fost terminat la 30 Iulie 1902 cu condamnarea lui Palizzolo, Fortana și a lui Trapani la 30 ani temniță. Condamnații însă au cerut reinnoirea procesului, ear ministrul justiției a delegat tribunalul dela Florența cu cercetarea nouă a cauzei procesuale, care acum a adus sentința de achitare.

După enunțarea sentinței publicul a acclamat sgomotos pe președinte, iar demonstrațiunea s'a continuat și pe stradă. Din Palermo se vestește, că acolo sentința a produs mare bucurie având aici Palizzolo foarte mare popularitate. Aderenții săi au închiriat un vapor special pentru a merge întru întimpinarea achitatului compatriot până la Neapole, ca în triumf să-l ducă la Palermo.

— **Lupta între un taur și un tigr.** Din Madrid se raportează, că cu ocaziunea luptei dintre un taur și un tigr din arena construită anume pentru amuzarea publicului oaspe dela băile din San-Sebastian, ambele dobitoace au rupt baricada și au sărit într-o lojă. Spectatorii au fost cuprinși de mare panică fugând lie-care unde vedeau cu ochi. Servitorii arenei au pușcat asupra tigrului. Câte-va gloanțe au nimerit pe câți-va spectatori, între aceștia pe vice-președintele senatului marchisul Pidal, apoi pe marchisul Urquio și un călețor francez. — Sărmanilor Spanioli nu le-au gădilat destul nervii luptele monotone cu taurii, lor li-au trebuit lupte combinate cu tigrii.

— **Riul Elba s'a uscat.** Din Drezda se vestește, că în urma secetei și a căldurii insuportabile réul Elba aproape s'a uscat. În apropierea Drezdei riul este numai de câți-va metri de lat, așa că copiii băltuesc în apa mică fără nici un pericol.

— **In absența nevastă.** Nevasta lui Janek János, croitor în Budapesta, luna trecută a mers în vilegiatură la sat, la niște rudeni ale sale. În vremea aceasta bărbatul rămas veduv, firește utiliza sfânta libertate. În fiecare seară petrecea în Os-Budavár, se ntelege, — nu singur. Un binevoitor al său necunoscut, voind a face o glumă bună, a informat prin o carte nevasta despre chipul cum își alungă uritul draguțel de bărbat în absența ei. Citind scrisoarea, femeia la moment a împachetat și cu cel dintâiu tren a plecat acasă. Când a sosit trenul, era seara la 8 ore — și bărbătețul deja de mult dispăruse de acasă. Femeea și-a arangiat puțin toaleta, s'a pus pe urmă într-o trăsura și a mers la locul de desfătare, ca să-și prindă în flagrant bărbatul. Ajunsă aci, s'a așezat pe terasă și cu privirea ascuțită urmări pe toți trecătorii. Deodată la o masă vecină și a zărit bărbatul între două dame, ciocnind vesel cu paharele. Ca și viforul ce cade dintr-o dată peste o căldură de vară, a sărit între ei și cu umbrela a prefăcut stante pede terasă într'un teatru de război, încât rezultatul îl putea învidia și o învingere japoneză. Cu față colosal umflată bărbatul a fugit, dar n'a cutezat zile întregi să meargă acasă. Iar cele două dame care asemenea s'au împărțășit de tandurele umbrelei, au improcesuat pe războinică femeie, și erii trebuia să se țină pertractarea în Budapesta, dar absentând mai mulți martori, s'a amânat.

— **Bandă de hoți.** Ministerul de interne a cerut perfecțiilor de lași și Roman să ia măsuri pentru prinderea unei periculoase bande de hoți care și-a făcut apariția între lași și Roman.

Dare de seamă.

Tinerimea studioasă din Maier a arangiat o producțiune teatrală în 10 Iulie a. c. a cărei venit a fost destinat în favorul copiilor săraci dela școala comunală din loc. Cu ocaziunea aceasta au binevoit a suprasolvi următorii:

Dl Dr. Andreiu P. Monda medic, dl Teodor Marțian not. com., dl Ioan Marcu inv. (Sângeorgiul-român), domnul Danilă Sanjoan not. com. (Maier), dl Pavel Hangea inv. (Magura) câte 1 coroană; dl Ioan Sângeorzan învățător Feldra), dl Victor Pop, dl Mihai Dragoș (Rodna veche), dl Corneliu Hrior (Sângeorgiul-român), dl Alexandru Jarda (Maier), dl Wolf Gewürz, d-na ved. Minier Rezsőne, dl Márton Mór (Dombhát) câte 60 bani; Ciril Barna 48 bani; dl Anchidim Precub (Rebrișoara) 20 bani.

Au binevoit a contribui fără de a participa: Dl Dr. Eusebiu R. Roșca protosincol (Sibiu) cu 2 cor., dl Weisz Ignác (Bistrița) cu 5 cor. și dl Nicolau Egrý (Radna veche) cu 2 cor.

Suma suprasolvilor a fost 19 cor. 48 bani, la care adăugându-se suma taxelor de intrare cu

100 cor., dau în total 119 cor., 48 bani, din care sumă după subtragea cheltuielilor avute cu 59 cor. 48 bani, rezultă un venit curat de 60 cor. Suma aceasta s'a predat senatului școlar comunal din loc.

Pe stimaii domni contribuenți îi rog se binevoiască a primi și pe calea aceasta mulțumitele mele cele mai sincere.

Maier, în 22 Iulie 1904.

În numele comit. aranjator:

Ioan Barna
cassier.

Telegramele zilei.

Constantinopol. — Se telegrafează că *bazarul din orașul Bitlis, compus aproape în întregime de prăvălii armenesti a fost distrus de incendiu.*

Mărfurile și toate celelalte obiecte aparținând armenilor au fost jefuite.

Nu s'a constatat până acum dacă incendiul a fost accidental sau pus cu intențiune.

— După rapoartele consulare, numărul armenilor uciși cu ocazia ultimelor măceluri la *Chehyhuzan, districtul Sasun, se evaluează la 900.*

Agenții civili de control pentru reforma din Macedonia, au plecat la Prilep.

— *Noul ambasador al Italiei, cavalerul Imperial, a sosit la Krușevo.*

Constantinopol. S'a răspândit șvonul că *valiul de Yemen, Abdullah Pașa a fost destituit din cauză de incapacitate. Este acuzat că nu ar fi îndeplinit cu strictețe ordinele imperiale ce le-a primit cu privire la administrațiunea aceluși vilaiet.*

Atena. — *Un torpilor rus care se află în reparațiune la arsenalul din Piereu s'a ciocnit cu yachtul regal „Amfitrit”, care a avut prora sa găurită de pe întindere de 30 centimetri.*

Avaria nu prezintă nici o gravitate.

Florența. — Curtea cu jurați, judecând din nou procesul fostului deputat Palizzolo, acuzat cu complicitate morală și materială în omorul contelui Notarbartolo a dat un verdict negativ, după care Curtea a pronunțat achitarea tuturor acuzațiilor cari au fost puși imediat în libertate.

Roma. — „Tribuna“ află din Genua că *locotenentul german Wessls, arestat de 15 luni la Genua, a fost transportat ieri seara în urma acordării extraditațiunii sale.*

Gubernul german a dat asigurări că-l va urmări numai pentru delictele de drept comun ce se impută acestui oficer.

Cracovia. Un incendiu a izbucnit între localitățile Bochnia și Niepolomice.

Incendiul se întinde pe o suprafață de 40 hectare.

Sease batalioane cu pompele necesare a fost trimise la locul sinistrului pentru localizarea incendiului.

Berna. Epidemie de tifus a izbucnit aci de câte-va zile.

Belgrad. Organizarea partidului popular în comunele rurale face mari progrese mai ales în districtele Sabatz și Maljowo, de a lungul râului Morava.

Colonia. — Gazeta de Colonra află din Tokio că *trei încrușișători ai escadre ruse din Vladivostoc au fost zăriți în ziua de 25 Iulie st. n., la sud-vest de Yokohama.*

Londra. — Agenția Reuter află din Petersburg că *vaporul englez „Malacca” capturat de Ruși, va fi primit la Alger de consulul rus și englez și remis apoi consulului englez, după-ce se va da o declarație că încărcătura de războiu a vaporului va fi trimisă la Hong-Kong.*

Aden. — Vaporul „Marmora” al liniei Peninsular and Oriental, având pe bord pe călătorii de pe vaporul „Malacca” a sosit aci.

Atena. — Regele a plecat la băi.

Suez. — Șvonul circula că *consulul de aci negociază cu societatea de vigație egipteană pentru a închiria un vapor, care să remită vapoarelor flotei luntare ruse, cari, se pretinde, că s'ar încă în Marea Roșie, depeșile guvernului*

Bibliografi.

A apărut:

Raportul VII a școalelor capitale române de băieți și fetițe din Lugoj, pe an școlastic 1903—1904, elaborat din însărcinarea școlii învățătoresc de harnicul învățător G. Joandrea. La partea literară este o conferință a dlui Joandrea: *Cum și din ce au învățat noi tașii noștri carte!* Școalele din Lugoj au cercetate de 315 băieți și fetițe.

VIII. Programă a școlii civile gr. cat. blice de fete din Beiuș aparținătoare școlii „Pavelian” de fetițe a Diecesei gr. cat. Oradea-Mare pe anul școlastic 1903/1904 redactată de Vas. Stefanica, directorul școlii p. ord. gimnazial. Cuprinsul: I. Raport școlii. Epistola pastorală a ilustratului Sale Dr. Demetriu Radu, episcop gr. cat. de Oradea-Mare. O Vorbire către popor (ținută întru ocazie de despărțământ a „Asociațiunii” Oradea-Mare română — Planul de învățământ (Obiectivele materialului parcurs în singuraticile clase) — Materialele folosite în școală. — Membrii școlii școlare. — Corpul didactic al școlii. — Programul orei pe săptămână. — Ordul orei în școală. — Tabele statistice. — Materiale de învățământ. Examenele. — Istoricul școlii. Instrucțiuni pentru anul școlar 1904/5. II. Raport despre internat. Activitatea internatului „Pavelian” conspect despre clasificarea elevilor după clase în ordinul alfabetic.

INSERTIUNI ȘI RECLAME

Prăvălia de fer și deosebite instrumente

a
Fraților Bert

(Berta-Testvérek)

Arad, Andrásy-tér

Telefon 386.

Telefon 386.

Deposit bogat în fer și mărfuri de diferite instrumente, în ferării pentru și edificii, cuptoare de fer de Nida, Meiding de primul rang. Mașine speciale pentru bucătăria de Olanda elegante și utilități pentru economia de casă, și pentru gheață.

Arme Ferlah și Piper, puște pentru Monopol de vânzare a coaselor de război și a pompelor de stropire peronosporiei pe lângă o garajă de instrumente de vîrît etc.

Foarfece engleze Solingene veritabile și țiluri și briciuri,

Deposit esclusiv „AHO”

Pe seama ținuturilor ungare e unicul deposit al școlii de argint: VEN pentru cuptoare.

Comandele din provincie se efectuează prețurile ieftine de zi.

Editor-proprietar: George Nichia

Redactor responsabil: Ioan Russu-Sirlau

Imprumuturi de bani pe amortisare

mijlocesc pe lângă condițiile cele mai avantajoase, pe moșii și case în oraș cu 4,3, 4,5 și 5% și amortisare de

20, 25, 30 și 50 de ani

adecă în camătă e socotită atât camăta cât și amortisarea din capital.

Principiul meu e îndestularea M. On. public, care vrea să facă imprumuturi hipotecare.

Imprumuturile se plătesc în bani gata, scrisorile hipotecare se plătesc cu valoarea lor nominală. Spese prealabile nu sunt, taxele mi le socotesc ulterior.

Pentru deslușiri mai detaiate a se adresa la

HERZOG SANDOR

Arad. str. Weitzer-János Nr. 15, ușa 7.

BIEDL JÓZSEF

coloritor și pictor de odăi, imitator de lemn și marmură

Arad, piața Libertății (vis-à-vis de statuie).

Primește toate lucrările ce se țin de branșa asta, chiar și cele mai grele. 187 13—25

Pictări de odaie,

precum și coloriri și imitari de lemn indigen sau exotic (foderare) în execuție de gust,

pe lângă prețuri moderate.

Primește tot odată curățirea locuințelor de tot felul de insecte, pe lângă garanție. Comandele din provincă prompt și grabnic.

— La comanda pe seama bisericilor rabat. —

Colorare de porțelan și maiolica de artă!

Boros Bényi-tér 16 sz. 1, em. 14.

Respectuos aduc la cunoștința părților și spriginilor industrie de artă maghiară, că în atelierul meu de colorare îndeplinesc colorări celui mai distins gust corespunzătoare.

P. O. Public poate comanda la mine vase de prânz, de dejun, de tea etc. după orice model. Pictez porțelan în mode cel mai bun executat, cu numele, monograme, pentru prețurile cele mai ieftine. Comandele se pot alege după modele gata și din cataloage ilustrate, pe care îl pun ori-cărui, care îl cere pe o carte postală, la dispoziție.

Nisuița mea principală este să bine-merit de încrederea și îndestularea on. public.

Primește pictări de oleu și aquarel etc.

Dau ore la domiciliu damelor iubitoare de pictură de porțelan, maiolica, ear vasele pictate de ele le ard.

Vase de porțelan, maiolica, și sticlă sparte, numai eu sunt în stare aici în Arad să le lipsesc în cuptorul meu, pentru a putea fi folosite și mai departe.

Cu deosebită stimă:

HARTMANN PÁL.

284

TIPOGRAFIA

„TRIBUNA“

ARAD, Strada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind aranjată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu rotațiune modernă, primește spre executare ori-ce lucrare ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelării în ori-ce mărime, registre pentru bănci, invitații la petreceri și cununii, plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebre, cărți de vizită, etc. etc.

Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou.

Șerem și pe această cale binevoitorul sprigin al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai tute răsuneț acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.

Condițiunea principală a

FRUMȘETEI

este, ca fața și mâinile să fie fine, ear în scopul acesta mijlocul cel mai potrivit este

Crema-Gyöngy

care este cu desăvârșire inofensivă și face pelea fină de loc după o singură folosire.

În urma unei folosiri îndelungate mitesserii supărăcioși, alunițele și petele de ficat dispar.

Prețul un borcan 1 cor.

Săpun la Crema-Gyöngy 1 cor.

Se poate comanda dela:

farmacistul HAUER LAJOS

ARAD, Pécskai-ut. 287

Depositul și atelierul de reparare cel mai vechiu de
mașine de cusut și de biciclete în Arad.

Asortiment bogat de

Mașine de cusut Singer

Biciclete engleze și de biciclete cu motor

Cloșoțel electric și telefon.

HAMMER VILMOS

ARAD, Szabadság-tér 7. szám.

Nr. Telefonului 96.

Ferăria lui PÖHM és GEDEON

Arad, în colțul str. Eötvös și piața Libertății (Szabadság-tér) (Casa Rozsnyay) în localitățile foste alui Andrányi Gusztáv

Deposit bogat și provăzut cu tot felul de ruși, figuri și cerceți de fer, plăci de cinc, fer și cupru.

Cuptoare de fer

Articoli de economie și căsnicie, instrumente p. toate ramurile industriale

Arme pistoale și catuse.

Grinzii de fer se furnizează ieftin și prompt.

Mare deposit de cărbuni de lemn și de piatră pentru faurii

în preț foarte ieftin.

Vinzare de praf de pușcă reg. ung.

În atențiunea ziditorilor!

Biuroul de zidire și magazinul de lemne al întreprinzătorilor de zidiri

Vollák József és Társa

Arad, Radnai-út 6. szám.

Telefon pentru oraș și comitat 65. 256

Primim ori-ce lucrări de zidire

precum zidire de case de închiriat, edificii private, vile, etc. în ori-ce stil; în loc și în provincie, mai departe zidirea respective construirea și aranjarea de ghițării, elevatori, magazine și staluri, etc., precum și transformarea de edificii vechi, construirea și vopsirea de frontispicii, uscarea păreților umezi.

Lucrări de ciment și anume: pardoseală de ciment, baze de beton, trepte, boltitură, leșele de ciment și vălăe de apă viteză, canale de beton, mine etc.

Lucrări de lemnari, precum: coperișe, construcții de coperișe, magazine, șopronuri și alte încăperi economice pe lângă garanță de mai mulți ani. Construirea de coperișe de ciment de lemn pentru prețul cel mai ieftin.

Măsurarea și expertizarea de edificii.

Cu bugeturi servim la dorință gratuit.

Mulțumind pentru încrederea clienților noștri, ne rugăm să ni-o păstreze și pe mai departe.

Cu deosebit respect

Vollák József és Társa.

Biuroul de arhitectură
al lui

BIRÓ ERNŐ, arhitect

ARAD, Eötvös-utca 17

Pregătește ori-ce fel de planuri și acceptază tot felul de lucru aparținător în sfera arhitecturii mai

217

înalte.

Apărare contra arșiței soarelui!

Avem onoare a vă recomanda cu sosirea sezonului de vară

Rolurile de fereastră americane

construcția cea mai bună.

Aceste roluri, care sunt construite din lenngradli calitatea cea mai excelentă,

sunt provăzute cu mecanism automobil

sunt foarte durabile și se opresc la ori-ce înălțime.

Prețurile după mărimea ferestrelor 3·60, 5— cor. și mai sus.

ZIMMERMANN és EISELE

LA „PAPAGALUL VERDE“ (Zöld papagály).

ARAD, Andrássy-tér és Weitzer János-utca sarkán.

ARAD, Tipografia George Nichin.

Mai departe
asortiment bogat în cămăși de turiști de vară,
pălării de paie, umbrele p. bărbați și femei
pentru prețuri senzațional de ieftine.

La cumpărări de 10 coroane se acordă un tablou în
mărime naturală de 3 coroane